

A finn javaslat.

— Stolypin nagy beszéde. —

(Saját tudósítónktól.) A pétervári дума megkezdte ma a tárgyalását annak a törvényjavaslatnak, amelynek célja, hogy Finnországnak elvegyék az önkormányzatát és teljesen beolvasszák az orosz birodalomba. A finnek eltipró törvényjavaslat benyújtásával kapcsolatosan Stolypin miniszterelnök nagy beszédet mondott. Különösen érdekes beszédének az a része, amelyben kijelenti, hogy Oroszország idegen kulturának és idegen haladásoknak tápláló talaja nem lehet. Tudósításunk itt következik:

A cár akarata...

Pétervár, június 22.

A дума ülésének megnyitása után Stolypin miniszterelnök emelkedett szólásra. Többek között így beszélt:

— Nem tudom fölfogni és nem is tudom elképzelni, hogy Oroszország elejthetné feiséjogait és várna, amíg az ellenfél azokat fölveszi, hogy rárohadjon és e jogokat tőle ismét erőszakkal visszavegye. E javaslatnak filozófiája rövidre fogva a következő: Intézd el kérdéseidet szabadon és egész önállóan, ha azonban ez nem fog a mi tetszésünknek megfelelni, akkor őrizkedj. Rá kell még mutatnom a cár azon elhatározására, hogy azok a kérdések, melyek eddig a finnországi adminisztratív törvényhozás útján intéztettek el, az általános birodalmi törvényhozásnak megítélés végett előterjesztendők. A cár a birodalmi дума és a birodalmi tanács közreműködésének előnyt adott a finnországi módus fölött. Ez, mint önök tudják, nagy izgalmat idézett elő a birodalmi дума bal szárnyán. Csak két ut áll önök előtt. Vagy megadják Finnországnak a szabad utat a birodalomban való helyzetének autonóm meghatározására, hogy önállóan döntsön birodalmat is érintő kérdésekben is. Izen az uton oly eseteket találunk, mint az 1889. évi büntetőkodeksz kiadása az új kormányformának a finn szenátus által 1906-ban történt kidolgozására, amiről én is csak véletlenül az újságból értesültem. A másik ut volna az orosz birodalmi érdekek határozott védelme a finnországi autonómia teljes tiszteletben tartása mellett. A birodalom törvényhozási intézményei nem állíthatók egysorba tartományi intézményekkel. Oroszország nem közvetítője a kulturának, Oroszország maga merészen előrehalad a tökéletesítés útján. Oroszországnak nem az a hivatása, hogy csupán idegen kulturának és idegen haladásoknak tápláló talaja legyen. Most a törvényhozóknak kell eldönteniök, vajjon az általános birodalmi törvényhozás a finn tartománygyűlés javára megcsontassék-e, vagy pedig bizonyítaniök kell azt, hogy a cár által

Oroszországnak adományozott törvényhozási intézkedések kötelességüknek tartják-e épségben megőrizni azt, ami az egész birodalomé.

Postaigazgatóság Szegeden.

— Új postapalota épül. —

(Saját tudósítónktól.) Ami Magyarországon nem a községi közigazgatás útjain keresztül jut a megvalósuláshoz, az hamarosan megvalósul. Mily ideális ehhez a közigazgatáshoz képest az állami közigazgatás. Ott az elvet nagyhamar valóságra váltják. Egy bizottsági tárgyalás és felépül egy új postapalota, egy új vasutállomás és egyéb nagyobb szabású intézmény, ami a községi közigazgatás kezelésében évtizedes előkészítő munka eredményeképpen születne csak meg.

De ne bántuk tovább a községi közigazgatást, hanem örülünk, hogy az állami közigazgatás egyszerűsége nemsokára egy jelentékeny állami intézményhez juttatja Szegedet.

Arról van szó, hogy Szegeden új postapalota épül. Sőt most már nemcsak szó van róla, de nemsokára munkához is fognak a kőművesek.

A budapesti posta- és táviróigazgatóság, melyhez Szeged is tartozik, a minap bizottságot küldött Szegedre, hogy tartson helyszini szemlét az új postapalota telkén. Ez a telek a Szeged-állomás épületének jobb szárnya mellett levő parkirozott terület. A kiküldött bizottság a máv. szegedi üzletvezetőségének megbízottai-val megállapodott abban, hogy az új kétemeletes postapalotát a Szeged-állomáson levő postahivataltól jobbra, a parkban építetteti föl.

A Szeged-állomáson eddig postai kirendeltség működött, a Szeged 2. című postahivatal. Ez a hivatal 1909 november elseje óta önálló hivatal lett és Bossányi István posta- és táviró-főügyelő személyében új főnököt nyert. Az új önálló postahivatal, a Szeged 2., nagyobb lesz a szegedi főpostánál, a Szeged 1.-nél. Ha ugyanis az új kétemeletes postapalotát a Szeged-állomáson kiépítik, akkor a szegedi postai forgalom sulypontja a Szeged 2. — az új — hivatalra esik, mert az összes kézbesítés onnan történik s a Szeged 1. hivatal, a mostani főposta kizárólag feladásra fog szolgálni.

Ilykép jelentékeny postai személyszaporítás áll elő Szegeden, mert viszont a Szeged 2. postahivatal, amellelt, hogy mindennemű levél-, csomag-, pénz- és egyéb kézbesítés onnan fog történni, be lesz rendezve fölvételre, földadásra

is, vagyis sokkal nagyobb lesz a forgalma, mint a mostani főpostának.

Régebben volt már szó arról, hogy a postai kézbesítést a Szeged-állomásról eszközlik, de a terv csak most kerül kivitelre, miután a szegedi kereskedelmi és iparkamara is belátta, hogy a kereskedelmi és ipari életre sokkal előnyösebb, hogyha a postai kézbesítést a Szeged-állomásról látják el, majdnem két órai időt takarítva meg ezzel.

A központi kézbesítésnek a Szeged 2. hivatalhoz való áttételét az indokolja meg a meghatározottabban, hogy a kézikocsik a vonat postakocsijából egyenesen a vasuti posta földolgozójába viszik a leveleket és egyéb küldeményeket s így két órai időmegtakarítással lehet azokat kézbesíteni, mint hogyha azokat előbb beviszik a főpostára, ott újból földolgozzák és végre kézbesítik. Ma ez még így van s mivel nem jól van, az igazgatóság egyszerűen segít az állapoton.

Az építkezést a Szeged-állomáson még ebben az évben megkezdik. A vasuti parkültetvényeit már ki is szedték és kivitték a Szeged-Rókus vasuti állomás parkjába. Az üresen maradt parkban a földmunkák nemsokára megkezdődnek.

Itt említjük meg, hogy a most semmiféle postahivatallal sem bíró Szeged-Rókus állomáson még ebben az esztendőben postai kirendeltséget létesítenek, mely ugyanazt a vasuti postaszolgáltatást látja el, mint eddig a Szeged 2. hivatal végzett a Szeged-állomáson.

Végül be kell számolnunk mindezzel kapcsolatban arról a hírről, amely szerint Szeged posta- és táviróigazgatóságát kap. Azt hisszük, ennek megoldása is rövid idő kérdése. A budapesti posta- és táviróigazgatóságot ugyanis ketté választják, amennyiben maga Budapest székesfőváros egészen külön és önálló postaigazgatóságot fog kapni. A mostani budapesti igazgatóság, valamint a temesvári és nagyváradai postaigazgatóságok kerületéből kerekítik ki a szegedi postaigazgatóságot, melyre régen szükség van már.

A szegedi postaigazgatóság új helyiséget nem is igényel. A mostani főposta épületében, mihelyt onnan a kézbesítéssel foglalkozó személyzet eltávozik, annyi helyiség szabadul föl, hogy bizvást lesz elég hivatalos helyiség az igazgatóság részére.

joga lehet is már a Gutberger-millióknak... Hess, sápadt, asszonyárny!... Gyalázatos fiukat szültél, míg felesége voltál nyiri Gutberger Zsoltnak. De a leánnyoddal nem bírsz. Az bárónő lesz s legalább is hercegnek a felesége. Az okos, gögös, nagyszerű teremtés. Az: Gutberger. Bizonyosan lenézi a társnőit is mind. Micsoda semmi grófleánynak születni. Mennyivel erősebb, többet ígérő, ha valakit tízmillió nyiri Gutberger Kleopátrának hívnak.

Csak maradj még egy ideig elzárva, Bécsben, finom grófkisasszonyok közt, gögösnél gögösebben, Gutberger Kleopátra. Így akarja egy hitvány asszony-árny ellenére Gutberger Zsolt. Így akarja. Addig haza se kell jönnöd. Drága tanítóhölgyek elvisznek Párisba, Rómába, föl Északra, csodálatos fényt látni. Hanem naplót többé ne írj!...

A naplót egyszer a párnája alatt lelték meg Kleopátrának s ijedt levél ment nyiri Gutberger Zsolthoz. A leány, oh, nervózus. Magába-roskadni szerető lélek, képzelődő s álmódó... De ez elmúlt. Egy éve ennek. Azóta nincs ok ijedelemre. Kleopátra hercegnők hercegnője a mágnás-leányok közt. A legfiatalabb ő az egész illatos nyájban. Hiszen nincs még tizenhatéves. S ő a legérettebb, a legokosabb mégis. A Belvedereben még a történetét is tudja minden képek. Ő adja legjobban számon a históriát s még a fizikában is ő a legkülönb. Emellett rajong minden sportért. Zongorázik és hegedül. Kleopátra csodaleány. Csak újabbban jéghideg. Nincs egyetlen barátja sem.

Büszke és elvonult. Az újabb levelek így szóltak Kleopátráról s nagyon örvendezett ennek nyiri Gutberger Zsolt. Így-így. Adja vissza a leány, amit a fiuk elvettek. Űzze el büszke Kleopátra azt a hitvány asszonyárnyat, aki az anyja volt, míg árny nem volt.

És betelőben volt a három év, amely az előkelő bécsi palotában Kleopátrát egyre csodálatosabban szókének látta s jött egy igen lármás május. Az illatos leánykakat gyakorta sétáltatták meg illatosabb bécsi parkokban. Olykor még a Práterben is. Talán itt látták meg egyszer az illatos leánykák mosolygó, bolondos grimaszokkal s orrocskáikat fintorgatva a csavargó olaszt, akin piszkos, bársonyalmu ruha s lebernyeg lógott. Virágos fákat s napfényt akart a vásznára erőszakolni a lompos csavargó. Nyomorúságosan, nehezen ment ez. A haszontalan csak álmos szive volt, nem álmodó. Csak vágya s kevés ereje. Hanem barna arcával, égő szemével, bajuszkájával, homlokára csapzott fekete fűrtjeivel, egész különös és szemetes valójával átkozottul érdekes volt a csavargó.

A finom leányok a séta után napokig róla beszéltek. Csufolódtak. Boszantgatták egymást vele. És különös a sors. A sétáló leányok nemsokára újra és másutt találkoztak az olaszszal. Valami külvárosi sikátorba tévedtek. Egy kis alacsony ház nyitott ablakában állott a festő. Még mindig a virágos fákat s a napfényt erőltette. Az arca fájdalmas volt. A kis rozoga festőállványon haragosan rugott egyet, mikor a leányokat észrevette. Ingujiban volt s fütyörészve

nézegetett a sok-gardedámu illatos nyáj után.

A grófleányok egyik-másika huncfutul, titokban visszaintegetett felé. Kleopátra két komoly tanító hölgy között lépkedett leg hátul büszkén, királynői tempóban. Ekkoriban nyitottak voltak az ablakok a leányok hálószobáin. Májusvég volt. A kertben virágok illatoztak. Csodálatos holdas éjjel volt. Tizenegy óra. Csend mindenütt. Kleopátra fölkel az ágyból. A sötétben felöltözött. A fnatrác mélyéből előszedte a lopott, rejtett holmikát, a gyertyát, gyufát s papirosfüzetet. Fojtott zokogással égette el Kleopátra a „Napló“ című rongyos papirosomót. Az illat, a késő tavaszéji levegő, mámorítóan ömlött a szobába. Egyedül hált Kleopátra s a földszinten. Leugrott az ablakon. Két méter volt: semmiség. A magas kerti kőfal összeszebezte a kezét s mégis átmászott rajta. Szaladt... Nyiri Gutberger Zsolt ez éjszakán vihatta legrettenetesebb harcát a sápadt asszonyárnyal. Borzalmas álmái lehettek ez éjjel nyiri Gutberger Zsoltnak. Föl is ordíthatott talán álmában. Ez az óra volt az, amelyben nyiri Gutberger Kleopátra, kint állván a májusvégi éjszakában egy sikatori kunyhó előtt, zokogva vert kezeivel egy ablakot s mikor részegszerű kacagással, forró karokkal rohant ki az olasz csavargó, a nagyon rossz piktör, átnyalabolta Kleopátrát s vitte a rosszul festett virágos fák s lelketlen napfény vászna mellé az egyágyas, nyomorúságos zugba...